

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 51 0 P 117386 24 GŽ 2

Novi Travnik, 05.03.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija: Edvin Kokić, kao predsjednik vijeća, Alma Islamović i Davor Kelava, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: 1. M. D. iz Š., ... 2. D. D.1 iz Š., ... 3. R. D. iz V., ... i 4. D. D.2,..., svi zastupani po po punomoćnicima Branku Marić, Dijani Ivanović, Ezmani Turković, Đani Smailagić – Hromić i Maji Glišić, advokatima iz Advokatskog društva Marić & Co d.o.o. Sarajevo, ulica Mehmeda Spahe broj 21, Sarajevo, protiv tuženog Croatia osiguranje d.d. Ljubuški, ulica Nikole Kordića b.b. Ljubuški zastupani po punomoćnicima Danijelu Grabovac i Ivanu Vegar iz Zajedničkog advokatskog ureda Grabovac/Vegar, ulica dr. Mile Budaka broj 1A, Mostar, radi naknade štete, vrijednost spora 60.000,00 KM, odlučujući po žalbi tužitelja zastupanih po punomoćniku izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Travniku, broj: 51 0 P 117386 24 P 2 od 18.09.2024. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 05.03.2025. godine, donio je slijedeću:

PRESUDU

Žalba tužitelja se odbija kao neosnovana i potvrđuje presuda Općinskog suda u Travniku, broj: 51 0 P 117386 24 P 2 od 18.09.2024. godine.

Zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava žalbe se odbija kao neosnovan.

Obrazloženje

Osporenom prvostepenom presudom odlučeno je kako slijedi:

„ Odbija se tužbeni zahtjev tužiteljice D. D.2 kojim zahtjeva isplatu naknade nematerijalne štete zbog duševnih bolova zbog naročito teškog invaliditeta bliske osobe-supruga u iznosu od 20.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 30.09.2014. godine pa do isplate, sve u roku od 30 dana.

Odbija se tužbeni zahtjev tužiteljice D. R. kojim zahtjeva isplatu naknade nematerijalne štete zbog duševnih bolova zbog naročito teškog invaliditeta bliske osobe-supruga u iznosu od 20.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 30.09.2014. godine pa do isplate, sve u roku od 30 dana.

Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja D. D.1 kojim zahtjeva isplatu naknade nematerijalne štete zbog duševnih bolova zbog naročito teškog invaliditeta bliske osobe-supruga u

iznosu od 20.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 30.09.2014. godine pa do isplate, sve u roku od 30 dana.

Obavezuje se tužitelj M. D. da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.296,50 KM, u roku od 30 dana.

Obavezuju se tužitelji D. D.2, R. D. i D. D.1 da tuženom naknade troškove parničnog postupka u iznosu od po 1.317,00 KM (ukupno 3.952,00 KM), u roku od 30 dana.

Odbijaju se tužitelji sa preostalim dijelom zahtjeva za naknadu troškova postupka u iznosu od 28.233,00 KM.

Odbija se tuženi sa preostalim dijelom zahtjeva za naknadu troškova postupka u iznosu od 54.733,50 KM.“

Protiv ove presude tužitelji po punomoćniku su blagovremeno izjavili žalbu kojom istu pobijaju u cijelosti iz svih razloga propisanih u članu 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku F BiH s prijedlogom drugostepenom sudu da pobijanu prvostepenu odluku preinači u korist tužitelja odnosno da istu ukine, a predmet vrati na ponovni postupak. U obrazloženju žalbe se naročito ukazuje na povredu člana 8. citiranog zakona, pa posljedično tome i nepravilnoj primjeni člana 201. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima u odnosu na utvrđenu činjenicu teškog invaliditeta koju je prvostepeni sud u ranijoj odluci prihvatio kao naročito težak invaliditet da bi u ponovljenom postupku iz nejasnih razloga donio potpuno drugačiju odluku, to jest odbija naknadu nematerijalne štete zbog duševnih bolova zbog naročito teškog invaliditeta bliske osobe u korist drugo, treće i četvrtotužitelja. Uzimajući u obzir izuzetno emotivne i potresne iskaze tužitelja iz kojih je jasno da su njihovi životi promijenjeni jednom za svagda i da je bol i trauma neprolazna, te uzevši u obzir stav Ustavnog suda BiH koji se citira u žalbi u odnosu na proizvoljnu ocjenu naročito teškog invaliditeta, to žalitelji predlažu donošenje odluke kao u uvodu ove žalbe, pa tako i u odnosu na dosuđene troškove postupka. Prvotužitelj prije svega smatra da nije bilo nikakvog osnova da njega obaveže na plaćanje troškova postupka obzirom da je uspio u parnici i da je samo tuženi doprinio ovim troškovima, a nije bilo ni osnova da se drugo, treće i četvrtotužitelji obavežu na ovako enormne troškove tako da je i u tom dijelu pobijana odluka potpuno nezakonita.

Odgovor na žalbu nije dostavljen.

Drugostepeni sud, nakon što je ispitao osporenu odluku u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti shodno odredbi člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), zaključio je slijedeće:

Iz predmetnog stanja spisa proizilazi da su tužitelj po punomoćniku podnijeli kod tog suda tužbu protiv tuženog dana 07.09.2016. godine radi naknade nematerijalne i materijalne štete u ukupnom iznosu od 330.253,33 KM (protuvrijednost 184.914,04 CHF), proistekle iz saobraćajne nezgode koja se desila dana 30.09.2014. godine oko 14,00 sati na magistralnom putu M5, Travnik - Vitez u mjestu Stara Bila, u neposrednoj blizini benzinske pumpe „Tiško-Benz“, Općina Vitez u kojoj su učestvovali putničko motorno vozilo marke Golf VI, registarskih oznaka ... kojim je upravljao Ž. B., osiguranik tuženog, i motocikl marke Honda registarskih oznaka ... kojim je upravljao

M. D., kada je vozač PMV marke Golf VI kod benzinske pumpe Tiško preuzeo radnju skretanja u lijevo, a da se nije uvjerio da tu radnju može izvršiti na siguran način te nije propustio vozila koja su se kretala iz suprotnog pravca, svjestan da time može izazvati opasnost za sudionike u saobraćaju, zbog čega je u fazi skretanja na lijevoj strani kolovoza ostvario kontakt sa motociklom marke Honda kojim je propisno svojom desnom stranom iz pravca Viteza u pravcu Travnika upravljao oštećeni M. D. koji je od udara, a zatim i pada na asfalt zadobio teške tjelesne ozljede u vidu otvorenog prijeloma desne natkoljenične kosti, prijelom obje kosti desne potkoljenice i prijelom kostiju desnog stopala dakle, za koju nezgodu je isključivo kriv osiguranik tuženog što je potvrđeno i presudom Općinskog suda u Travniku broj 51 0 K 095568 15 Kps od 10.02.2015. godine, a oštećeni sa imovinsko pravnim zahtjevom upućen na parnicu u kojoj i zahtjeva naknadnu štete po označenim vidovima, kao i bliski srodnici istoga (supruga i njegovi roditelji) u ukupnoj visini od 1.012.560,00 KM, a kako je to opredijeljeno na glavnoj raspravi održanoj dana 28.02.2023. godine.

Nakon sprovedenog postupka prvostepeni sud je donio presudu broj: 51 0 P 117386 16 P od 27.03.2023. godine, kojom je dijelom udovoljio tužbenom zahtjevu tužitelja, a dijelom isti odbio.

Drugostepenom presudom broj. 51 0 P 117386 23 GŽ od 28.09.2023. godine žalba tužitelja u odnosu na odbijajući dio tužbenog zahtjeva je odbijena kao neosnovana te je presuda prvostepenog suda, broj gornji, od 27.03.2023. godine u tom dijelu potvrđena. Istom presudom žalba tuženog je uvažena i prvostepena presuda preinačena u dijelu naknade štete uvidu izgubljene zarade i to tako što je tužitelj M. D. odbijen sa tužbenim zahtjevom za naknadu štete u vidu izgubljene zarade od 30.09.2014. godine do 01.03.2022. godine u iznosu od 48.570,00 KM sa zakonskim zateznim kamatama na pojedinačno naznačene mjesečne iznose pa do isplate, te za iznos novčane rente u iznosu od po 538,00 KM od dana donošenja sudske odluke pa ubuduće, kao neosnovana. Žalba tuženog je uvažena i u dijelu naknade nematerijalne štete zbog duševnih bolova zbog naročito teškog invaliditeta bliske osobe supruga i djeteta, kao i u pogledu odluke o troškovima postupka te je prvostepena presuda ukinuta i u tom dijelu vraćena prvostepenom sudu na ponovno suđenje i donošenje nove odluke.

Vrhovni sud F BiH odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv citirane presude drugostepenog suda je donio presudu broj: 51 0 P 117386 24 Rev od 04.04.2024. godine kojom je reviziju tužitelja M. D. odbio, a reviziju tužitelja D. D.2, R. D. i D. D.1 odbacio. Istovremeno ovom odlukom zahtjev revidenata za naknadu troškova sastava revizije i tuženog za naknadu sastava odgovora na reviziju su odbijeni.

U dijelu naknade nematerijalne štete zbog duševnih bolova zbog naročito teškog invaliditeta bliske osobe supruga i djeteta, kao i u pogledu odluke o troškovima postupka prvostepeni sud je održao glavnu raspravu i donio odluku kao u izreci pobijane presude.

Među parničnim strankama je sporan osnov i visina tužbenog zahtjeva.

Radi razjašnjenja naprijed navedenog prvostepeni sud je na temelju ponovno izvedenih dokaza kako materijalnih, tako i subjektivnih, a kako je to i pobrojano u obrazloženju pobijane odluke, te njihovom ocjenom shodno članu 8., 123. i 126. Zakona o parničnom postupku F BiH utvrdio slijedeće, a što se u bitnom može sumirati na način, a to je:

-da se dana 30.09.2014. godine oko 15,10 sati na magistralnom putu M 5 Travnik – Vitez u mjestu Stara Bila u neposrednoj blizini benzinske pumpe „Tiško benz“, općina Vitez dogodila saobraćajna nezgoda u kojoj su učestvovali putničko motorno vozilo marke Golf VI, registarskih oznaka ... kojim je upravljao Ž. B. i motocikl marke „Honda“, registarskih oznaka ... kojim je upravljao M. D. osiguranik tuženog, kojom prilikom je M. D. zadobio teške tjelesne ozljede, kao i da je isti doprinio nastanku saobraćajne nezgode u procentu od 20%, što nije sporno, kao ni činjenice koje su utvrđene u ranijem postupku i to presudom istog suda od 27.03.2023. godine i presudom drugostepenog suda od 28.09.2023. godine;

-da je D. D.2 supruga tužitelja M. D., a R. i D. D.1 roditelji M. D.;

-da iz nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke proizlazi da je kao posljedica ozljeđivanja kod tužitelja M. D. nastupila amputacija desne natkoljenice u srednjoj trećini, te odstranjenje m. gracilisa s lijeve natkoljenice (m. gracilis s lijeve natkoljenice je korišten za pokrivanje defekta na desnoj potkoljenici, a funkcionalno je jedan od pet mišića koji sudjeluju u privlačenju potkoljenice, te sudjeluje i u unutrašnjoj rotaciji koljena). Po odstranjenju lijevog gracilisa nije uočen funkcijski ispad na lijevoj nozi oštećenog. Sve navedene medicinske procedure su bile potrebne i u cilju spašavanja donjeg desnog ekstremiteta oštećenog, kao mladog čovjeka, a što je sve trajalo do 13.05.2015. godine kada je učinjena natkoljena amputacija desno tako da je očekivano da je liječenje oštećenog završeno krajem 2015. godine. Nakon toga je naznačeno da će oštećeni morati provoditi određene preglede i tretmane u cilju podešavanja proteze i fizikalne terapije, a koje će trajati do kraja života. Posljedice navedenog ozljeđivanja su kod oštećenog izazvale smanjenje opće životne aktivnosti od 60%. Zbog razvoja PTSP-a kod oštećenog je došlo do smanjenja opće životne aktivnosti od 20% odnosno ukupno smanjenje opće životne aktivnosti od 70%. Povrede koje je zadobio tužitelj M. D. predstavljaju teške tjelesne povrede te su iste ostavile trajne posljedice zbog kojih je kod njega nastupio invaliditet te će morati hodati pomoću proteze i samim tim neće moći nastaviti da živi normalnim životom kako je živio prije ozljeđivanja. Shodno invaliditetu oštećenog, njegova supruga i njegovi roditelji će trpjeti duševne bolove zbog invaliditeta bliske osobe.;

-da je navedeno utvrđeno i iz iskaza tužitelja a naročito supruge, dakle da je oštećeni pretrpio teške povrede sa posljedicama u vidu amputacije desne natkoljenice kao mlad čovjek u dobi od 21 godine, da su mu potrebne štake da bi otišao do wc-a, te da mu je u određenim situacijama potrebna pomoć da mu neko donese štake, da ima problema sa protezom, da dolazi do bolova u leđima jer se krivi zbog hoda sa protezom, te da mu se bolovi povećavaju i iste osjeća i nakon operacije, međutim, kako iz nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke proizlazi da kod oštećenog M. D. su ipak ostale očuvane funkcije: sluha, vida, govora, funkcije motorike i osjeta ruku, funkcije digestivnog sistema, funkcije mokraćnog sistema, te mentalne funkcije, da će moći hodati s dvije štake s tim da će mu biti otežano penjanje uz stube ili bez štaka uz pomoć natkoljene proteze, da će moći voziti automobil koji ima prilagođene ručne komande, da će s rukama moći raditi isključivo sjedeći, a ličnu higijenu će obavljati otežano i uz pomoć druge osobe, zatim da će se moći sam hraniti, dakle da se kod naprijed

navedenog ne radi o naročito teškom invaliditetu koje podrazumijeva teško i trajno tjelesno ili duševno oštećenje zdravlja neke osobe zbog kojeg ta osoba nije sposobna sama obavljati osnovne životne funkcije, to jest kako je M. sposoban samostalno obavljati osnovne životne funkcije, te kako tužitelji D. D. i R. D. nisu dokazali da su sa M. živjeli u zajedničkom domaćinstvu, a obzirom da iz stanja spisa proizilazi da su imali prijavljeno prebivalište u V., mjesto ... , te u H., a ničim nije dokazano da su imali prebivalište/boravište u Š., kako bi dokazali da su cijelo vrijeme učestvovali u vidljivim patnjama i bolovima tužitelja M. D., to prvostepeni sud u konačnici nalazi da nema mjesta primjeni člana 201. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima, a kojom odredbom je upravo stavljen naglasak na naročito teški invaliditet, slijedom čega je odbio zahtjev tužitelja za naknadu nematerijalne štete u vidu duševnih bolova zbog njegovog invaliditeta.

Shodno navedenom prvostepeni sud je odlučio o troškovima postupka nastalih u ranijem a potom i u ponovljenom postupku, odnosno cjelokupnim troškovima postupka primjenom odredbe člana 386. stav 1. i 2., 387. i 393. stav 1. i 2. Zakona o parničnom postupku F BiH.

Iz spisa i osporene presude proizilazi da su parnične stranke pred sudom u skladu sa članom 7. stav 1. Zakona o parničnom postupku, izvele dokaze koje su smatrale bitnim za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari. Slobodnom ocjenom izvedenih dokaza u skladu sa članom 8. i 123. stav 2. istog zakona, prvostepeni sud je pravilno utvrdio relevantne činjenice i donio pravilnu i zakonitu odluku, a za svoj stav dao dovoljno jasne, logične i uvjerljive razloge, koji nisu dovedeni u sumnju ni žalbom tužitelja, te pravilno primijenio materijalno pravo.

Naime, ni za ovaj sud nije sporno da u slučaju teškog invaliditeta neke osobe njen bračni drug i roditelji mogu zahtijevati naknadu štete a kako je to i propisano odredbom člana 201. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, "Službeni list R BiH", broj 2/92, 13/93 i 13/94 i Službene novine F BiH", broj 29/03 i 42/11- u daljem tekstu ZOO). Navedena odredba, daje mogućnost sudu da u slučaju naročito teškog invaliditeta nekog lica, bračnom drugu tog lica, djeci i roditeljima dosudi pravičnu novčanu naknadu za njihove duševne bolove. Ista ne precizira samu definiciju naročito teškog invaliditeta nekog lica tako da je ostavljeno sudovima za sudijsku procjenu. S tim u vezi Ustavni sud u svojoj odluci na koju se poziva i žalitelj broj: AP-5134/10 od 27.02.2014. godine upravo „podsjeća da ta sudijska procjena, iako nema formalnih ograničenja, ne predstavlja apsolutnu slobodu. Ona je ograničena općim pravilima i zakonitostima ljudskog mišljenja i iskustva. U navedenoj situaciji je evidentno da sud u primjeni iste nije se isključivo rukovodio stepenom invaliditeta oštećenog već da je imao u vidu i ostale okolnosti koje se reflektuju kao posljedica istoga, a u odnosu na njegovog bračnog druga i roditelje.

Dakle, nije sporno ni za ovaj sud da je u datim okolnostima slučaja kod tužitelja nastao invaliditet u navedenom stepenu i sa iskazanim pojavnim oblicima i da kod istog postoje određena ograničenja u obavljanju osnovnih životnih funkcija koji su zasigurno najvidljiviji supruzi tužitelja i koja razumljivo pati zbog toga, a ovo pogotovo što se radi o stanju koje će evidentno trajati obzirom da je oštećeni mlada osoba koja je u dobi od 21. godine pretrpjela navedene povrede. No, kako ograničenja osnovnih životnih funkcija postoje u određenim segmentima a što ne zahtijeva u značajnoj mjeri stalnu njegu i pomoć obzirom da supruga u svom iskazu i navodi da je zaposlena, pa time i

da je određeni dio dana odsutna, kao i to da iz izvedenih dokaza se ne može zaključiti da su kod oštećenog nastala i neka druga oboljenja pa tako i na psihičkom planu koji bi ukazivali na izrazito značajne izmjene njegove ličnosti koje bi dodatno otežalo psihičko stanje i njemu bliskih osoba, a niti je tako nešto dokazano, tj. kako se ne radi o istoj, odnosno sličnoj situaciji koja je bila predmet raspravljanja pred Ustavnim sudom BiH u predmetu broj gornji, to kod takvog stanja stvari ne može se govoriti da je prvostepeni sud kod prednjeg utvrđenja odbijanjem tužbenog zahtjeva tužitelja restriktivno tumačio citiranu odredbu odnosno proizvoljno postupio u primjeni materijalnog prava.

Stoga, a po ocjeni ovog suda, žalba tužitelja koja iznosi razloge kojim se osporava pobijana presude je neosnovan pa je valjalo istu odbiti i potvrditi prvostepenu presudu temeljem člana 226. Zakona o parničnom postupku F BiH, pa tako i u pogledu odluke o troškovima postupka koja je potpuno i jasno obrazložena pa se žalitelji radi nepotrebnog ponavljanja i u ovom dijelu upućuju na potpuno činjenično i pravno obrazloženje prvostepenog suda a koje prihvata i ovaj sud.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, ovaj sud nalazi da preostali žalbeni razlozi tužitelja nisu odlučne prirode i kao takvi ni u čemu ne mogu utjecati na pravilnost i zakonitost donesene odluke, pa iste u smislu odredbe člana 231. Zakona o parničnom postupku nije smatrao za potrebnim da obrazlaže.

Obzirom da tužitelji nisu uspjeli u žalbenom postupku to je ovaj sud primjenom odredbe člana 397. stav 1. Zakona o parničnom postupku F BiH donio odluku kojom se zahtjev žalitelja za naknadu troškova povodom izjavljenog pravnog lijeka odbija kao neosnovan.

Predsjednik vijeća

Edvin Kokić